

Nuorisovaltuuston lausunto Raision lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnoksesta

Sivistyslautakunta 04.09.2024 § 97

Valmistelija: hyvinvointikoordinaattori Heidi Suominen ja sivistysjohtaja Leena Laakso, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Lakisääteisyys

Hyvinvoivat kaupunkilaiset ovat niin elinvoimaisen kunnan kuin hyvinvointialueen edellytys. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmien sisällöstä säädetään lastensuojelulaissa Lastensuojelulaki 12 §. Jokaisella hyvinvointialueella ja kunnalla on velvollisuus laatia lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, joka tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa (valtuustokausi). Kunnat voivat laatia suunnitelman myös yhdessä.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmien tarkoituksena on edistää lasten ja nuorten hyvinvointia kunnassa ja hyvinvointialueella sekä ehkäistä pahoinvointia. Koska lastensuojelun järjestämismääräys kuuluu hyvinvointialueelle, hyvinvointialueen suunnitelman tavoitteena on myös tukea lastensuojelun järjestämistä ja kehittämistä.

Kunnan ja hyvinvointialueen on tehtävä yhteistyötä suunnitelmien laadinnassa. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmat ovat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (järjestämislaki) tarkoitettuja hyvinvointisuunnitelmia, joten hyvinvointialueen ja kunnan yhteistyövelvoitteista säädetään tarkemmin järjestämislain 6 ja 7 §:ssä.

Sekä hyvinvointialueen että kunnan lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tulee sisältää seuraavat tiedot

- lasten ja nuorten kasvuoloista sekä hyvinvoinnin tilasta
- lasten ja nuorten hyvinvointia edistävästä sekä ongelmia ehkäisevistä toimista ja palveluista
- yhteistyön järjestämisestä eri viranomaisten sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä ja
- suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta

Hyvinvointialueen lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tulee sisältää lisäksi tiedot lastensuojelun tarpeesta, lastensuojeluun varattavista voimavaroista ja lastensuojelun palvelujärjestelmästä (Lastensuojelulaki 12 §).

Raision lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2024-2025

Raision kaupungin strategia ohjaa kaupunkilaisten hyvinvointityötä ja on ollut yhtenä lähtökohdana Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 valmistelussa. Raision kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2024-2025 on valmisteltu osana Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelma kokonaisuutta vuosina 2023-2024 poikkeuksellisesti jäljellä olevan valtuustokauden ajaksi, koska aikaisempi suunnitelma ei ollut voimassa. Hyvinvointisuunnitelmakokonaisuuteen kuuluu myös suunnitelma ikääntyvän väestön tukemiseksi.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma syventää vielä kaupungin hyvinvointisuunnitelman eri väestöryhmiin kohdistuvia tavoite- ja toimenpidetasoja lasten, nuorten ja perheiden näkökulmasta vuosille 2024-2025, ja toimii näin lisäosana Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 kokonaisuudessa. Suunnitelma koskee laajasti eri ikäisten raisiolaisten lasten ja nuorten hyvinvointia vauvasta 29-vuotiaisiin nuoriin aikuisiin, toimenpidepainotus kuitenkin alle 18-vuotiaissa. Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelma 2024-2025 sisältää toimenpiteitä yli 18-vuotiaiden työkäisten osalta.

Suunnitelmaan on liitetty Raision kaupungin opiskeluhoitosuunnitelma. Suunnitelmaan linkittyy myös Varsinais-Suomen hyvinvointialueen alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma 2023-2025, joka on osa Varsinais-Suomen alueellista lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa 2023-2025 ja Varsinais-Suomen alueellista hyvinvointisuunnitelmaa 2023-2025 kokonaisuutta (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 13§).

Painopisteet

Raision lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 painopisteet pohjautuvat Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelmaan 2024-2025 sekä

- Raision kaupungin strategian teemoihin ja tavoitteisiin
- lakisääteisyteen kunnan velvoitteista edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä
- nuorisovaltuuston, vammaisneuvoston, järjestöjen, seurakunnan, Varhan asiantuntijoiden, luottamushenkilöiden, kaupungin johdon ja toimialojen osallistamiseen
- eri yhteistyötoimijoiden kuten järjestöjen ja Varhan yhteistyön kehittämiseen
- indikaattorien osoittaman uusimpaan saatavilla olevaan tietoon ja nousseisiin ilmiöihin
- muihin kaupunkitasoisiin, Varhan alueellisiin sekä kansallisesti linkittyviin suunnitelmiin ja ohjelmiin.

Varsinais-Suomen hyvinvointialue eli Varha on laatinut oman lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman osana Varsinais-Suomen alueellista hyvinvointisuunnitelmaa 2023-2025. Kunnat osallistuivat kunnille suunnattuun Varhan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman työpajaan vuoden 2023 aikana ja Raision lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman painopisteitä ja tavoitteita on linkitetty yhteen.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman neljä painopistettä ovat

1. Lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden ja yhteisöllisyyden mahdollistaminen
2. Lapsille ja nuorille saavutettavan ja turvallisen elinympäristön mahdollistaminen
3. Lasten ja nuorten fyysisen hyvinvoinnin ja terveiden elintapojen edistäminen
4. Lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin edistäminen

Jokaiselle painopisteelle on asetettu tavoitteita, toimenpiteet, vastuutahot ja mittarit.

Tiedolla johtaminen

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa on käytetty monipuolisesti eri lähteitä ja hyödynnetty sekä yhdistelty viimeisintä päivitettyä tietoa. Suunnitelman **LIITE Mitä kuuluu raisiolaisille lapsille, nuorille ja perheille?** -osio kokoaa indikaattoritiedon tiivistetysti yhteen raisiolaisten lasten ja nuorten kasvuoloista ja hyvinvoinnin tilasta, haasteista ja onnistumisista. Nämä valitut indikaattorit toimivat myös mittareina raportoituessa toimenpiteistä osana Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelmaa. Raision tuloksia verrataan Raision määrittelemiin verrokkikuntiin, jotka ovat Turku, Kaarina, Lieto, Naantali ja Rusko, sekä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen ja osaksi koko maan tuloksiin.

Osallistaminen

Suunnitelman valmisteluun on osallistettu laaja-alaisesti eri toimijoita, jotka ovat yhdessä tunnistaneet hyvinvointiin liittyviä ilmiöitä ja haasteita, joihin tulee kiinnittää huomiota. Ilmiöillä on yleensä keskinäisiä kytköksiä, ja vaikuttamalla yhteen ilmiöön voimme vaikuttaa myös muihin ilmiöihin. Keskeistä on vahvistaa yhteistyötä ilmiön eteen tehtävässä työssä. Tärkeänä osana suunnitelman valmistelua on pidetty myös paikallista kokemustiedon keräämistä ja asiantuntijoiden osallistamista erilaisten työpajojen kautta, jotka ovat olleet oleellinen osa suunnitelman syventävien tavoitteiden ja toimenpiteiden asettelussa.

Osallistavia työpajoja on järjestetty vuoden 2023 aikana osana hyvinvointisuunnitelma kokonaisuuden valmistelua myös kuntarajoja ylittävänä yhteistyönä Ruskon ja Naantalien kanssa sekä paikallisesti eri sidosryhmien kanssa kuten Varhan asiantuntijat, kaupungin asiantuntijat ja johtoryhmä, päättäjät, nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto, järjestöt ja seurakunta sekä osana Hyvinvointia yhdessä –foorumia. Näistä työpajoista tuotettua materiaalia on hyödynnetty myös lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman valmistelussa.

Vuoden 2024 aikana on järjestetty lisätyöpajoja Varhan ja kaupungin asiantuntijoille 25.4.2024, nuorisovaltuustolle 14.5.2024 sekä osana Hyvinvointia yhdessä –foorumia 6.6.2024, jossa toteutettiin aktiivisena osana foorumia. Foorumiin osallistujat olivat järjestöistä, seurakunnasta, yksityiseltä sektorilta, vaikuttamistoimielimistä sekä päättäjää.

Arviointi

Suunnitelmaa tullaan hyödyntämään seuraavan koko valtuustokauden laajan hyvinvointikertomuksen ja hyvinvointisuunnitelma kokonaisuuden valmistelussa. Arviointia toimenpiteiden toteutumisesta tehdään aktiivisesti ja poikkisektoraalisesti yhdessä kaikkien toimialojen kanssa talousarvioprosessin yhteydessä. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden toteutumisesta raportoidaan vuosittain valtuustolle osana hyvinvointisuunnitelma kokonaisuutta sekä valtuustokauden lopussa osana laajaa hyvinvointikertomusta.

Hyvinvointikoordinaattori Heidi Suominen esittelee Raision lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnosta kokouksessa.

Päätösehdotus Sivistyslautakunta päättää hyväksyä Raision lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnoksen ja pyytää Raision lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnoksesta lausunnot infralautakunnalta, lupalautakunnalta, vapaa-aikalautakunnalta, kaupunkikehitysjaostolta, hyvinvointijaostolta, nuorisovaltuustolta ja vammaisneuvostolta 18.10.2024 mennessä.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Hyvinvointikoordinaattori Heidi Suominen oli paikalla kokouksessa klo 17.30-17.54 tämän asian käsittelyn ajan.

Nuorisovaltuusto 17.09.2024 § 67
503/12.09.00/2024

Esittelijä Nuorisovaltuuston puheenjohtaja Leia Kuorilehto

Päätösehdotus Nuorisovaltuusto päättää antaa Raision lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 luonnoksesta lausunnon.

Päätös Nuorisovaltuusto antaa Raision lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman luonnoksesta seuraavan lausunnon:

Lausunto

Nuorisovaltuusto ehdottaa lisättäväksi Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan seuraavat lasten ja nuorten hyvinvointia edistävät toimenpiteet.

Tavoitteeseen "Mahdollistamme ylisukupolvisia kohtaamisia ja tilaisuuksia." ehdotetaan lisättäväksi seuraavat kohdat joko sellaisenaan tai muihin toimenpiteisiin sisällettynä:

Kehitetään pitkäjänteisesti kaupungin virkistysalueiden ja julkisten tilojen viihtyvyyttä ja turvallisuutta mahdollistaen vapaa-ajan vieton kaikille ikäluokille yhdessä.

Kartoitetaan toimenpiteitä Raision keskustan alueen turvallisuuden lisäämiseksi.

Tavoitteeseen "Edistämme lasten, nuorten ja perheiden turvallisuuden tunnetta omassa arjen toimintaympäristössä

ehkäisemällä kiusaamista, väkivaltaa ja rasismia" ehdotetaan lisättäväksi seuraavat kohdat joko sellaisenaan tai muihin toimenpiteisiin sisällettynä:

Kehitetään ja otetaan käyttöön keinoja ja toimintatapoja lasten ja nuorten ryhmäytymiseen ja yhteishengen kasvattamiseen kouluympäristöissä kiusaamisen vähentämiseksi.

Lisätään nuorisotyön resursseja mahdollistaen jalkautuvan nuorisotyön lisäämistä kouluissa ja kaupunkiympäristössä.

Panostetaan nuorten vuorovaikutustaitojen kehittämiseen.

Tavoitteeseen "Edistämme yhteistyötä ja tietoisuutta lasten, nuorten ja perheiden liikenneturvallisuuden lisäämiseksi." ehdotetaan lisättäväksi seuraavat kohdat joko sellaisenaan tai muihin toimenpiteisiin sisällettynä:

Kuullaan lasten ja nuorten näkemyksiä liikenteen vaaranpaikoista, hyödyntäen esimerkiksi lasten parlamentissa nousevia lasten huolia.

Kartoitetaan yhdessä Turun seudun joukkoliikenteen kanssa lapsille ja nuorille tarpeellisia Raisiossa kulkevia joukkoliikenteen linjoja

Tavoitteeseen “Edistämme yhdenvertaisesti lasten, nuorten ja perheiden osallisuutta oman hyvinvoinnin ja elinympäristön kehittämiseen.” ehdotetaan lisättäväksi seuraava kohta joko sellaisenaan tai muihin toimenpiteisiin sisällettynä:

Mahdollistetaan nuorisovaltuuston toiminta huolehtimalla sen tarvitsemista resursseista.

Tavoitteeseen “Mahdollistamme lasten, nuorten ja perheiden omaehtoista liikkumista ja monipuolisia harrastamisen mahdollisuuksia” ehdotetaan lisättäväksi seuraavat kohdat joko sellaisenaan tai muihin toimenpiteisiin sisällettynä.

Kartoitetaan vähävaraisten perheiden lasten mahdollisuuksia harrastaa ja etsitään erilaisia toimintatapoja monipuolisen harrastamisen mahdollistamiseksi.

Tarkastellaan mahdollisuutta laskea nuorten asiakasmaksuja omaehtoisen liikkumisen palveluihin kuten uintikeskukseen.

Kartoitetaan ja lisätään lasten ja nuorten mahdollisuuksia osallistua matalalla kynnyksellä ohjattuun harrastustoimintaan.

Tavoitteeseen “Edistämme lasten, nuorten ja perheiden hyviä ja kestäviä elintapoja.” ehdotetaan lisättäväksi seuraava kohta joko sellaisenaan tai muihin toimenpiteisiin sisällettynä.

Osallistetaan lapset ja nuoret koulu- ja välituntiliikunnan suunnitteluun kouluissa.

Tavoitteeseen “Edistämme varhaista tukea ja palveluihin ohjautuvuutta lasten, nuorten ja perheiden toimintaympäristössä.” ehdotetaan lisättäväksi seuraava kohta joko sellaisenaan tai muihin toimenpiteisiin sisällettynä.

Kartoitetaan yhdessä Varhan kanssa mahdollisuuksia tarjota yhä enemmän palveluita lähellä lapsia ja nuoria koulujen tiloissa.